
KOKOUSTIEDOT

Aika 17.12.2025 klo 15.00 **Kirkkoneuvoston kokous**
Paikka Hetan seurakuntakoti

OSALLISTUJAT			läsnä	poissa
Pj./siht..	Teemu Aalto	kirkkoherra	x	
	Ulla Keinovaara	jäsen	x	
	Kalevi Keskitalo	jäsen		x
	Liisa Laakso-Ranta	jäsen	saapui 15.07	
	Sari Norrgård	vpj	x	
	Lilja Nyrhinen	jäsen		saapui 15.05
	Anne-Maria Näkkäläjärvi	jäsen	saapui 15.10	

MUUT OSALLISTUJAT

	Leena Palojärvi	kv pj	x	
	Satu Kotavuopio	kv vpj		x
	Reijo Vieltojärvi	K.K:n varajäsen	x	

ALLEKIRJOITUKSET

Teemu Aalto
puheenjohtaja, sihteeri

LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS **Pykälä 67**

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Pykälät 67-

PÖYTÄKIRJAN TARKISTUS JA HYVÄKSYMINEEN

Olemme tarkastaneet tämän pöytäkirjan ja todenneet sen kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

Paikka ja aika Enontekiö 17.12.2025

Allekirjoitukset

Reijo Vieltojärvi

Ulla Keinovaara

Kokouksessa käsiteltävät asiat

67§ Kokoustiedot	3
68 § Pöytäkirjan nähtävillä olo	4
69 § Kirkkoneuvoston sihteerin valinta	5
70 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta.....	5
71 § Työjärjestyksen hyväksyminen.....	5
72 § Oulun hiippakunnan pohjoisosan IT-yhteistyöalueen sopimusmuutos	6
73 § Lausunto Tunturi-Lapin seurakuntien rakenneselvityksestä, Enontekiön seurakunta.....	7
74 § Lausunto Tunturi-Lapin seurakuntayhtymän perussäännöstö, Enontekiön seurakunta.....	12
75 § Kirkkoherran päätökset	14
76 § Muut asiat.....	14
77 § Ilmoitusasiat	14
78 § Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	14
79 § Kokouksen päättäminen.....	14

67§ Kokoustiedot

Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Läsnäolijat ja kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kirkkolain 10 luvun 15 §:n mukaan seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

Kirkkojärjestyksen 3 luvun 34 § mukaan kirkkoneuvosto päättää kokoontumisensa ajan ja paikan. Seurakunnan hallintosäännön 4 luvun 16 § mukaan kirkkoneuvosto päättää toimikautensa ensimmäisessä kokouksessa kokouksen koolle kutsumisen tavan. Kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti. Kutsuun on liitettävä esityslista liitteineen. Kirkkoneuvoston kokouskutsu on toimitettava viimeistään viisi (5) päivää ennen kokousta kirkkoneuvoston jäsenille. Kokouskutsu tulee lähettää samalla tavalla niille, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Kokouksesta ilmoitetaan kirkkovaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle.

Kun luottamushenkilö on tilapäisesti estynyt saapumasta kokoukseen, hänen on ilmoitettava siitä viivytyksettä puheenjohtajalle. Puheenjohtajalle tehtävä ilmoitus voidaan jättää myös sihteerille. Estyneen luottamushenkilön sijaan kutsutaan varajäsen.

Järjestäytyminen:

Puheenjohtaja toimittaa nimenhuudon. Puheenjohtaja toteaa, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Kirkkoherran esitys

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi

Kirkkoneuvoston päätös

Esityksen mukaan.

68 § Pöytäkirjan nähtävillä olo

Kirkkolaki 10. luku 23 §:

Pöytäkirjan ja päätöksen pitäminen nähtävänä

Pöytäkirja sellaisesta toimielimen tai viranhaltijan päätöksestä, josta seurakunnan jäsen saa tehdä oikaisuvaatimuksen tai valituksen, on pidettävä siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen tarkastamisen jälkeen yleisesti nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Jos asia on kokonaan salassa pidettävä, pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan maininta salassa pidettävän asian käsittelystä. Pöytäkirjassa tai viranhaltijapäätöksessä julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Pöytäkirjan sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta oikaisuvaatimus- tai valitusajan päättyessä.

Pöytäkirja ja päätös on pidettävä yleisesti nähtävänä vähintään oikaisuvaatimuksen tai valituksen tekemiselle varatun ajan.

Kirkkoherran esitys

Pöytäkirja pidetään nähtävänä Enontekiön seurakunnan kotisivuilla
18.12.2025–8.1.2026.

Kirkkoneuvoston päätös

Esityksen mukaan.

69 § Kirkkoneuvoston sihteerin valinta

Kirkkoherran esitys

Kirkkoneuvosto valitsee sihteeriksi kirkkoherran.

Kirkkoneuvoston päätös

Esityksen mukaan.

70 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Kirkkoherran esitys

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Reijo Vieltojärvi ja Ulla Keinovaara, he toimivat tarvittaessa ääntenlaskijoina.

Kirkkoneuvoston päätös

Esityksen mukaan.

71 § Työjärjestyksen hyväksyminen

Kirkkoherran esitys

Esityslista toimii työjärjestyksenä.

Kirkkoneuvoston päätös

Esityksen mukaan.

72 § Oulun hiippakunnan pohjoisosan IT-yhteistyöalueen sopimusmuutos

Kirkkojärjestyksen mukaan johtokunnat yhteistoimintaa varten eivät ole enää pakollisia. Oulun hiippakunnan pohjoisosan IT-yhteistyöalueen johtokunta on päättänyt 2.10.2025 esittää IT-yhteistyöalueeseen kuuluville seurakunnille, että IT-yhteistyöalueen johtokunta muutetaan yhteistyöryhmäksi, jonka jäseniä voisivat jatkossakin olla seurakuntien viranhaltijat/työntekijät. Sopimusmuutos tarkoittaa nykyisten IT-yhteistyöalueen johtosäännön ja sopimuksen korvaamista uudella sopimuksella. Uuden sopimuksen pohjana on käytetty nykyistä johtosääntöä sekä sopimusta. Vastaavia muutoksia on tehty myös muissa yhteisjohtokunnissa.

Vuonna 2023 voimaan tullessa kirkkojärjestyksessä säädetään seurakuntien yhteistoiminnasta seuraavasti:

KJ 3 luku 51 § Yhteistoimintasopimus

Kirkkolain 3 luvun 20 §:n 1 momentissa tarkoitettussa sopimuksessa on määrättävä:

- 1) *tehtävää hoitava seurakunta tai seurakuntayhtymä;*
- 2) *perusteet, joiden mukaan tehtävän hoidosta aiheutuvat kustannukset jaetaan;*
- 3) *sopimuksen irtisanomisehdot ja talouden selvittäminen.*

Jos seurakunnan tai seurakuntayhtymän jokin tehtävä on sovittu hoidettavaksi toisessa seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä, jossa on tehtävää varten johtokunta, yhteistoimintasopimuksessa voidaan määrätä, että seurakunta tai seurakuntayhtymä saa valita johtokuntaan luottamustoimeensa vaalikelpoisia jäseniä. Yhteistoimintasopimuksessa määrätään johtokunnan jäsenten lukumäärä ja kuinka monta jäsentä kukin seurakunta tai seurakuntayhtymä saa valita. Sopimusosapuolia on kuultava ennen johtokunnan johtosäännön hyväksymistä.

Sopimustekstin muuttaminen edellyttää jokaisen osapuolen suostumusta. Liitteiden osalta toimi- ja päätösvalta muutosten tekemiseen ovat johtokunnalla. Liitteitä tulkitaan osana sopimusta niin, että ensisijaisena pidetään varsinaisen sopimustekstin sisältöä.

Muutoksen on tarkoitus astua voimaan 1.1.2026.

Kirkkoherran esitys

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy IT-yhteistyöalueen uuden sopimuksen.

Kirkkoneuvoston päätös

Esityksen mukaan.

73 § Lausunto Tunturi-Lapin seurakuntien rakenneselvityksestä, Enontekiön seurakunta

1. Lausuntopyynnön tausta

Oulun hiippakunnan tuomiokapituli on pyytänyt

- a) Enontekiön, Kittilän, Kolarin ja Muonion seurakuntien kirkkovaltuustojen lausuntoja - tuomiokapitulien 16.10.2025 § 20 aloitteesta Enontekiön, Kittilän, Kolarin ja Muonion seurakuntien seurakuntajaon muuttamiseksi siten, että seurakunnat liittyvät 1.1.2027 perustettavaan Tunturi-Lapin seurakuntayhtymään,
- b) selvittäjä, lääninrovasti Kari Tirolan tekemästä selvityksestä ”Kohti yhteistä tulevaisuutta, Selvitys Enontekiön (Eanodat), Kittilän, Kolarin ja Muonion seurakuntien seurakuntarakenteesta 2024-2025”, sekä
- c) seurakuntalaisten kannanotoista, jotka ovat saapuneet tuomiokapituliin lausuntomääräaikaan mennessä

Selvityksen laatija, lääninrovasti Kari Tirolan, tavoitteena on ollut arvioida seurakuntien hallinnollista, taloudellista, kielellistä ja toiminnallista mahdollisuutta muodostaa seurakuntayhtymä.

Tämän lausunnon tarkoitus on katsoa asiaa Enontekiön seurakunnan näkökulmasta.

2. Kirkkolain mukaiset kielelliset ja kulttuuriset perusteet eivät täyty

Enontekiö on Tunturi-Lapin seurakunnista ainoa, joka sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Tämä tuo mukanaan saamen kielilain mukaisen velvoitteen palvella pohjoissaameksi. Sen lisäksi tulee tarkastella kulttuurista ja paikallisesta identiteetistä nousevia keskeisiä tekijöitä arvioitaessa seurakuntarakenteen muutoksen vaikutuksia. Kirkkolain 2 luvun 13 § edellyttää, että seurakuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos parantaa seurakuntalaisten kielellisten oikeuksien toteutumista.

Mahdollinen seurakuntayhtymä ei tuo Enontekiölle lisäresursseja saamenkieliseen työhön eikä paranna kielellisiä oikeuksia. Päinvastoin yhtymässä Enontekiö olisi pienin seurakunta ja ainoa saamelaisalueen seurakunta, jolloin saamen kielen asema olisi selvästi aikaisempaa vahvemmin vähemmistön asemassa päätöksenteossa. Tällä hetkellä saamenkielisten seurakuntalaisten osuus on Enontekiön seurakuntalaisista n. 11 %. Muutoksen jälkeen se olisi n. 1%.

Saamelaistyön näkökulmasta luontevampi yhteistyösuunta on Inarin ja Utsjoen seurakuntien kanssa, jotka toimivat saamelaisten kotiseutualueella ja saavat kirkon keskusrahaston korvausta saamelaistyöstä.

3. Kirkkolain mukaiset taloudelliset perusteet rakennemuutokselle eivät täyty

Enontekiön seurakunta ei täytä kriisiytyvän seurakunnan tunnusmerkkejä, eikä rakennemuutos näytä tuovan taloudellisia säästöjä, joten sen perusteella Kirkkolain 2 luvun 13 § mukaista taloudellista

perustetta rakenteelliselle muutokselle ei ole. Enontekiön seurakunta on taloudellisesti vakavarainen ja kykenee rahoittamaan toimintansa nykyisellä rakenteella.

Verotulot

Verotulojen ennuste osoittaa nousua vuoteen 2030, ja seurakunnan veroprocentissa on edelleen nostovaraa.

Kirkon keskusrahaston rahoituksen virheellinen tulkinta

Oulun tuomiokapitulin selvityksessä esitetään, että saamelaistyöhön kohdennettu raha olisi ikään kuin avustus, jota ilman seurakunnan pitäisi oppia pärjäämään. Ongelma on kuitenkin kolmiosainen.

Ensinnäkin suoranaisesta avustuksesta puhuminen on haastavaa. Kyse on ennemminkin korvauksesta tai maksusta siitä, että saamelaistyötä tehdään saamelaisalueella ja se kohdennetaan tiettyihin virkoihin saamelaisten kotiseutualueella. Näin sitä pitää myös ensisijaisesti tarkastella.

Toiseksi kirkon keskusrahasto ei ole missään vaiheessa esittänyt, että tämä raha olisi poistumassa. On virheellistä esittää se osana kriisiytyvän seurakunnan mittaria.

Kolmanneksi Enontekiö saa kirkon keskusrahastosta pienemmän summan kuin Utsjoki ja Inari, joilla on kummassakin kaksi virkaa – papin ja diakonin virka. Enontekiöllä on yksi papin virka, johon tämä rahoitus ohjataan. Tämä mittasuhte selittää erot, eikä osoita Enontekiön seurakunnan ”yliriippuvuutta” rahoituksesta.

Näiden valossa selvityksessä esitetty väite siitä, että seurakunta ei pärjäisi ilman kirkon keskusrahaston rahaa, antaa vääristävän kuvan. Seurakunta rakentaa budjettinsa sen perusteella, että rahoitus on käytettävissä — kuten kaikki seurakunnat tekevät. Jos rahoitus joskus poistuisi, silloin harkittaisiin sopeuttamista. Mutta niin kauan kuin rahoitus on olemassa, sen ympärille laaditaan realistinen talous. Seurakunnan tarkoitus ei ole tuottaa voittoa, vaan palvella niillä resursseilla, jotka seurakunnalla on käytössä.

Todennäköiset muut lisäkustannukset

Lisääntyvät matkakulut

- Hallinnollinen keskuspaikka olisi Kittilässä, jonne on Enontekiöltä kaksi tuntia suuntaansa.
- Tämä kasvattaa sekä työntekijöiden että luottamushenkilöiden matkakuluja ja työaikaa.
- Julkista liikennettä ei ole, toisin kuin Etelä-Suomessa, joten kulut ovat väistämättömiä.

Palkkaharmonisointi

- Enontekiön palkat ovat tällä hetkellä pienemmät kuin muissa seurakunnissa.
- Palkkaharmonisointi tarkoittaisi palkkakulujen nousua Enontekiölle ilman lisäresursseja.

Kokouspalkkiot

- Enontekiöllä luottamushenkilöt toimivat ilman kokouspalkkioita.
- Muualla palkkiot maksetaan, joten yhtymä edellyttäisi palkkioiden käyttöönottoa myös Enontekiöllä → lisää kustannuksia.

Taloudelliset perusteet eivät tue seurakuntayhtymäratkaisua, vaan osoittavat, että kulut kasvaisivat ja joustavuus vähenisi. Ainoastaan isoissa investoinneissa pienet seurakunnat voisivat hyötyä isommasta vuosibudjetista. Kuitenkin lähivuosina seurakunnilla on ennemminkin paine vähentää kiinteistöjä, kuin investoida uusiin kiinteistöihin. Mahdollisissa investoinneissa joudutaan joka tapauksessa miettimään yhteiskäyttötiloja muiden alueen toimijoiden kanssa, joka pienentää oman rahoituksen osuutta.

4 . Kirkkolain mukaiset toiminnalliset perusteet eivät täyty

Selvityksessä ei esitetä riittäviä perusteita sille, että seurakunnan toimintakyky vahvistuisi seurakuntayhtymässä.

Hallinnon keskittyminen heikentää paikallistuntemusta

- Hallinnon siirtyessä pääosin Kittilään syntyisi väistämättä virkamiesmäisempi hallintomalli, joka etäännyy seurakuntalaisten arjesta ja varsinkin saamenkielisten palvelujen saanti vaikeutuu.
- Seurakuntayhtymässä toimitusvarauksia voidaan tehdä keskitetysti, mutta Enontekiön seurakunnassa tämä ei ole erityisen merkittävä kysymys. Toimitusvarausten siirtyessä kauemmaksi, henkilökohtainen ja joustava palvelu vähenee. Paikallisten kylien tuntemus ja yhteys ihmisiin ovat Enontekiöllä olennainen osa seurakunnan identiteettiä ja sen toimintaa.

Pieni seurakunta ei ole heikkous

Enontekiö osoittaa käytännössä, että pieni ja ketterä seurakunta voi olla jopa tulevaisuuden kirkon malli tilanteessa, jossa:

- seurakuntien resurssit pienevät koko maassa,
- kiinteistörakennetta kevennetään,
- päätöksentekoa halutaan tuoda lähemmäs seurakuntalaisia,
- ja yhteistyötä tehdään yli organisaatorajojen. Enontekiöllä yhteistyötä tehdään muun muassa, Muonion, Kittilän, Rovaniemen sekä Ruotsin Pajalan ja Karesuandon seurakuntien, sekä Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehdään tiiviisti kunnan, SPR:n, VPK:n, kyläyhdistysten, muiden yhdistysten ja paikallisten yrittäjien kanssa.

Pienet resurssit mahdollistavat seurakuntalaisten aktiivisuutta toiminnassa

- Hetan kirkon jumalanpalveluksissa toimii vapaaehtoisia sunntioita, muusikoita ja talkoolaisia,
- pienten resurssien ja maantieteellisesti laajan seurakunnan pääjumalanpalveluksia järjestetään säännöllisesti kylätaloilla, luonnossa ja yksityisissä paikoissa (esim. Raittijärvi, Kilpisjärven yrittäjän porotila).
 - Nämä lisäävät seurakuntalaisten aktiivisuutta.
 - kylätalot ja kunnan tilat toimivat osana seurakunnan tilaverkostoa,
 - luontohengellisyys on vahva osa seurakunnan identiteettiä.

Nämä ovat juuri niitä ominaisuuksia, joita tulevaisuuden kirkossa tarvitaan:

kyky toimia pienillä ja joustavilla rakenteilla,

- tehdä yhteistyötä kunnan ja kyläyhteisöjen kanssa,
- vähentää kiinteistökuluja,
- ja samalla vahvistaa seurakuntalaisten osallisuutta ja vapaaehtoisuutta.

Tämä on linjassa muun muassa kirkon tulevaisuuskomitean vuoden 2017 mietinnön ajatusten kanssa, jossa pohditaan sopimus pohjaista yhteistyötä seurakuntayhtymämallin sijaan. Toisaalta mainitaan tärkeystä säilyttää ihmiskasvoisuus ja paikallisuus. Pohditaan yhteisiä virkoja seurakuntien kanssa ja esitetään, että kirkkoherran virka voisi olla ainoa pakollinen virka seurakunnassa.

5. Kiinteistöjen tilanne

Enontekiön seurakunta on jo tehnyt päätöksiä kiinteistöjen karsimisesta ja sopeuttamisesta. Seurakunta hyödyntää kylätaloja ja kunnan tiloja, ja luonnossa pidettävät jumalanpalvelukset tukevat sekä taloudellista kestävyyttä että seurakunnan omaleimaista luontohengellisyyttä, huomioiden myös saamelaiskulttuurin erityispiirteet.

6. Seurakuntalaisten kanta

Tuomiokapituli pyysi seurakuntalaisilta lausuntoja. Enontekiöllä 153 seurakuntalaista jätti kannanoton, jossa vastustettiin seurakuntayhtymää. Tämä on yli 10 % seurakunnan jäsenistöstä. Yhtään kannattavaa lausuntoa ei annettu Kittilän, Kolarin, Muonion ja Enontekiön seurakunnista. Tämän sivuuttaminen olisi seurakuntalaisten äänen ohittamista.

7. Selvitysmiehen esitysten perustelemattomuus ja virheet

Perustelemattomuus:

Selvitysmies esittää useita väitteitä ilman riittäviä perusteluita. Tällaisia ovat mm.:

- (s. 35) *“Naapuriseurakuntien toiminnan ja taloushallinnon turvaaminen hyödyttäisi myös Kittilän seurakuntaa.”*
→ Väite jää täysin ilman taloudellista tai toiminnallista perustelua.
- (s. 39) *“Seurakuntayhtymässä nykyisiä seurakuntien kiinteistöjä ja investointitarpeita voidaan tarkastella ja hoitaa tehokkaammin kuin yksittäisissä seurakunnissa.”*
→ Esitys ei sisällä laskelmia ja on siten vain olettamus.

Virheet

a) Valtionosuuden määräytymisperuste (s. 9)

Selvityksessä todetaan virheellisesti, että:

“Valtionosuus jaetaan seurakunnille kunnan väkiluvun mukaan eikä ole suoraan riippuvainen seurakunnan jäsenmäärästä.”

Tämä ei pidä enää paikkaansa.

Vuodesta 2025 alkaen kirkon saaman valtionrahoituksen jakoperusteet ovat muuttuneet merkittävästi. Jakoperusteet eivät enää perustu kunnittain väkilukuun kuin pieniltä osin.

Selvityksen alkuperäinen väite antaa virheellisen kuvan tulevasta rahoituskehityksestä.

b) Keskusrahaston avustusten käsittely (s. 16)

Selvityksessä väitetään, että:

“(Kittilän) seurakunta ei ole saanut kirkon keskusrahaston avustuksia tarkastelukauden aikana.”

Tämä on virhe.

Kittilä saa vuosittain avustusta matkailijatyöhön (esim. 2024: 7000 €, 2025: 13 000 €).

Selvitys antaa näin ollen väärää tietoa Kittilän taloudellisesta tuesta.

8. Johtopäätös

Rakennemuutosselvityksen perustelut nojaavat ennen muuta taloudellisiin seikkoihin, mutta toisaalta muutoksen taloudelliset vaikutukset jäävät selvittämättä ja todelliset hyödyt toteamatta.

Kirkkolain 2:13 perusteet – toimintakyvyn paraneminen, toiminnan taloudellisuus ja kielellisten oikeuksien vahvistuminen – eivät täyty Enontekiön seurakunnan osalta.

Näin ollen seurakuntajaon muuttaminen ei ole lain edellyttämällä tavalla perusteltua.

Enontekiön seurakunta vastustaa seurakuntayhtymän perustamista.

Lapsivaikutusten arviointi (KJ 10:4)

Ei välitöntä vaikutusta.

Saamelaisvaikutusten arviointi

Lausunnolla ei ole välitöntä vaikutusta, mutta rakennemuutoksen toteutuessa päätöksenteko etäännyty ja saamelaisseurakuntalaisten määrä suhteessa muuhun jäsenistöön pienenee seurakuntayhtymässä, ollen n. 1%.

Kirkkoherran päätösesitys

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se

- a) hyväksyy tämän lausunnon ja toimittaa sen Oulun hiippakunnan tuomiokapitulille.
- b) pyytää Oulun hiippakunnan tuomiokapitulia jättämään esityksen Tunturi-Lapin seurakuntayhtymästä raukeamaan.

Kirkkoneuvoston päätös

Esityksen mukaan.

74 § Lausunto Tunturi-Lapin seurakuntayhtymän perussäännöstö, Enontekiön seurakunta

Perussäännön sisäiset ristiriidat (3 § ja 5 §)

Perussäännön 5 §:n mukaan seurakunnat päättävät oman seurakuntansa virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta *“varojensa puitteissa”*.

Samaan aikaan 3 §:n 1. momentti määrää, että:

“Seurakuntien kaikki varat ja velvoitteet siirtyvät tämän perussäännön voimaantulopäivänä seurakuntayhtymälle.”

Näin ollen seurakunnilla **ei ole omia varoja**, joiden puitteissa päättää viroista.

Pykälät ovat keskenään selvästi ristiriitaisia.

Jos 5 § tulkitaan niin, että seurakunnat päättäisivät virkojen määrästä *omia tulojaan vastaavassa laajuudessa*, perussäännön logiikka johtaa siihen, että Muonion ja Kolarin seurakunnissa virkoja jouduttaisiin lakkauttamaan, koska niiden omat tulot eivät riitä nykyiseen henkilöstötasoon ja mikä puolestaan vaikeuttaisi seurakuntien perustehtävän toteuttamista.

Ristiriita vahvistuu, kun huomioidaan selvitysmiehen tekstissä olevat toteamukset:

- *“Seurakuntayhtymä päättää yhtymään kuuluvien seurakuntien uusien virkojen perustamisesta ja virkojen lakkauttamisesta”* (s. 32)
- *“Yhtymä perustaa virat ja toimet ja antaa luvan niiden täyttämiseen”* (s. 37)

Näiden valossa seurakunnille jää vain oikeus valita tehtäviin työntekijät, ei päättää resurssien määrästä. Tämä korostaa perussäännön epäselvyyttä ja ristiriitaisuutta seurakuntien itsehallinnon kannalta.

Tulonjakoperusteiden ongelmallisuus (Perussäännön 4 §)

Perussääntö esittää, että:

“Seurakuntien osuus jaetaan seurakuntien kesken edellisen tammikuun 1. päivän läsnä olevien jäsenten lukumäärän suhteessa.”

Tämä johtaa huomattaviin vääristymiin.

Kirkkohallituksen tuoreimman verotuloennusteen perusteella (vuosi 2025 verokertymä), jos veroprosentti yhtenäistettäisiin 1,6 %:iin ja tulot jaettaisiin jäsenmäärän perusteella:

- Enontekiön käytettävissä olevat verotulot **nousisivat 22 000 €**
- Muonion **nousisivat 18 000 €**
- Kolarin seurakunta **menettäisi 41 000 €**
- Kittilä **menettäisi 117 000 €**

Lisäksi:

- matkailijatyön avustuksen siirtäminen Muoniolta yhtymälle,
- sekä Kittilän seurakuntapastorin palkkakulujen siirtyminen yhtymälle

aiheuttaisivat:

- Muoniolle **47 000 €** loven,
- Kittilälle **52 000 €** loven käytettävissä oleviin tuloihin.

Tämä osoittaa, että tulonjakomalli ei ole neutraali, vaan aiheuttaa huomattavia vääristymiä ja laskennallisia menetyksiä tietyille seurakunnille — ilman että perustelut ovat selviä tai tasapuolisia.

Yhteenveto

Perussääntö ja selvitysmiehen esitys sisältävät:

- sisäisiä pykäläristiriitoja
- epäselvyyksiä seurakuntien varallisuudesta ja itsehallinnosta
- virheellisiä taloustietoja
- perustelemattomia väitteitä
- sekä tulonjakomallin, joka aiheuttaa merkittäviä ja epätasaisia taloudellisia vaikutuksia

Nämä seikat osoittavat, että esitetty perussääntö ei muodosta selkeää, toimivaa tai tasapuolista pohjaa seurakuntayhtymälle.

Lapsivaikutusten arviointi (KJ 10:4)

Lausumisella ei ole välitöntä vaikutusta.

Saamelaisvaikutusten arviointi

Lausumisella ei ole välitöntä vaikutusta.

Kirkkoherran esitys

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy tämän lausunnon ja toimittaa sen Oulun hiippakunnan tuomiokapitulille.

Kirkkoneuvoston päätös

Esityksen mukaan.

75 § Kirkkoherran päätökset

Ei ollut.

76 § Muut asiat

Ei ollut

77 § Ilmoitusasiat

1. Kirkkoherra 50% virkavapaalla 1.1.-15.6.2026 hoitaen kuitenkin hallinnolliset ja esimiestehtävät:

50% seurakuntapapin sijaisena Essi Aalto. Sijaisen numero:
0404801094

2. Karesuvannon kappelin kuntoraportti valmistunut 12.12.2025
Tutkimusten mukaan rakennus on kohtalaisen hyvässä kunnossa.
Huolto- ja korjaustarpeita on kuitenkin kerääntynyt.

78 § Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus

Pöytäkirjan lopussa.

79 § Kokouksen päättäminen

Kirkkoherra päättää kokouksen klo 16.15

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Enontekiön seurakunta

Kirkkoneuvosto

17.12.2025 78 §

1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 69-79

Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto

Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 12 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pöytäkirjan pykälät: 67-68

Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot

1. Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta lain evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta (viranhaltijalaki) 73 §:n mukaan viranomaisen päätökseen evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 2 §:ssä tarkoitettussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä. Liitetään pöytäkirjaan
2. Muutosta ei saa erikseen hakea oikaisuvaatimuksella tai kirkollisvalituksella päätökseen, joka koskee viranhaltijalain 62 §:n 4 momentissa tarkoitettua väliaikaista virantoimituksesta pidättämistä.
3. Seurakunnan jäsenellä ei ole oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta kirkkolain 12 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston päätöksestä, jos se koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta.
4. Valittamalla ei saa hakea muutosta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa. Valittamalla ei

myöskään saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.

5. Muun lainsäädännön mukaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet: -

Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot

Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 12 luvun 8 §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon. Kansalliset kynnysarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:

- 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
- 150 000 € (rakennusurakat);
- 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitettut sosiaali- ja terveystoimen palvelut);
- 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitettut muut erityiset palvelut) ja
- 500 000 € (käyttöoikeussopimukset)

Pöytäkirjan pykälät: -

2 OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:

Enontekiön kirkkoneuvosto

Käyntiosoite: Ounastie 123, Enontekiö

Postiosoite: Ounastie 123, 99400 Enontekiö

Sähköposti: enontekio@evl.fi

Pöytäkirjan pykälät: 67-68

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä.

Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä,

saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

3 HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisun tekeminen

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (hankintalaki 132–135 §). Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikkö: Enontekiön seurakunnan kirkkoneuvosto

Käyntiosoite: Ounastie 123, Enontekiö

Postiosoite: Ounastie 123, 99400 Enontekiö

Sähköposti: enontekio@evl.fi

Hankintaoikaisu on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä

päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa hankintaoikaisun tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

4 VALITUSOSOITUS

a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät:

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiäntoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

b) Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksensä tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 4, 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 € ja markkinaoikeudessa 2 120 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 240 €, jos hankinnan arvo on vähintään Liitetään pöytäkirjaan 1 miljoonaa euroa ja 6 350 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: Maksut - Tuomioistuinlaitos (oikeus.fi)

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.